

نمایشگاهی

به نام کتاب

گردآوری و تنظیم: مهدی سقطچی

نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران یکی از مهمترین اتفاقات در حوزه فرهنگ است که هر ساله، در اردیبهشت ماه برگزار می‌شود و در بازه زمانی برگزاری نگاه‌های زیادی را متوجه خود می‌کند؛ و از آن جا که تعداد زیادی از علاقه‌مندان به کتاب و کتاب‌خوانی در روزهای برگزاری نمایشگاه از کتاب‌های ارایه شده دیدن می‌کنند، بر مسئولان است که شرایط هر چه بهتر و مناسب‌تر را برای برگزاری یکی از پر مخاطب‌ترین نمایشگاه‌های کتاب در سطح دنیا آماده کنند. امری که متأسفانه در چند سال گذشته و با تغییر مکان نمایشگاه کتاب، تا حد زیادی نادیده گرفته شده است. در مورد نمایشگاه کتاب تهران و حواشی پیرامون آن بحث‌های زیادی را می‌توان مطرح کرد؛ اینکه چند درصد از مراجعین به نمایشگاه کتاب می‌خرند و یا چرا با حجم بالای بازدیدکنندگان، سرانه مطالعه در کشور به طور اسفباری پایین است؟ از آن جا که هر ساله بعد از برگزاری نمایشگاه کتاب تهران، برگزاری این نمایشگاه به دست فراموشی سپرده می‌شود و تا چند روز مانده به برگزاری مجدد آن کسی به فکر بهتر برگزار کردن نمایشگاه و یا حتی برگزار کردن آن نیست و این مسئله در بسیاری از برنامه‌های دیگر حوزه فرهنگ و دیگر حوزه‌های کشور کاملاً عادی است! تصمیم ما در باشگاه هنر بر آن است تا حتی المقدور در هر شماره به بررسی جنبه‌های مربوط به برگزاری نمایشگاه و معرفی دیگر نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب بپردازیم و با استفاده از نظرات کارشناسان و تجربیات دست‌اندرکاران راهکارهایی برای ارتقای سطح برگزاری نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران پیدا کنیم. در این شماره برای شروع به بررسی تاریخچه و نحوه برگزاری نمایشگاه از آغاز تا حال حاضر می‌پردازیم و در شماره‌های بعد سعی خواهیم کرد تا مسایلی چون: امکانات رفاهی موجود در نمایشگاه، سطح کیفی نمایشگاه، جمع‌آوری کتاب از نمایشگاه و بررسی نمونه‌های خارجی (در صورت وجود) تفکیک نمایشگاه مطبوعات از نمایشگاه کتاب و مسایلی از این دست را بررسی کنیم.

چهاردهم آبان ۱۳۶۶ افتتاح اولین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران

اولین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در ۱۴ آبان ۱۳۶۶ با حضور آیت‌آ... خامنه‌ای، رییس‌جمهور وقت ایران افتتاح شد. در این نمایشگاه ۱۹۶ موسسه و ناشر خارجی از ۳۲ کشور با حدود ۱۶۰۰۰ عنوان کتاب شرکت کرده بودند. همچنین ۸۰۰۰ عنوان کتاب مربوط به ۲۱۵ ناشر داخلی در این نمایشگاه مورد عرضه و بازدید قرار گرفت. در اولین نمایشگاه ۹۸ ناشر خارجی که متعلق به کشورهای انگلستان، آمریکا و لبنان بودند شرکت داشتند و ۵۹ درصد کتاب‌ها اختصاص به رشته‌های پزشکی و فنی و مهندسی داشت. در نمایشگاه دوم، نزدیک به ۳۳۰ ناشر از ۲۹ کشور جهان با ۲۲ هزار عنوان کتاب شرکت داشتند. حضور ناشران خارجی در سال‌های بعد با تغییر نموداری مواجه شد. تعداد ناشران خارجی در نمایشگاه‌ها در سال‌های متوالی بعضاً کاهش یا افزایش پیدا می‌کرد. بیشترین تعداد به ۷۰۰ نفر در ششمین نمایشگاه رسید که ۲۸ کشور با ۴۲ هزار عنوان کتاب و ۵۰۰ نشر به ایران آمدند.

گام دوم

در دومین دوره‌ی این نمایشگاه بیش از ۳۳۰ ناشر خارجی از ۲۹ کشور جهان در حدود ۲۲ هزار عنوان کتاب را به عرصه بازدید علاقه‌مندان گذاشتند، این در حالی است که در این دوره از نمایش فرهنگ جهانی، ۲۵ کشور بیشتر از دوره قبل در نمایشگاه شرکت کرده بودند.

گام سوم

هزار عنوان کتاب حاصل حضور ۶۴۵ ناشر داخلی و خارجی در سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران بود. در این دوره که بعد از جنگ تحمیلی برگزار شد، کشور آمریکا با ۲۱ ناشر و انگلیس با ۷ ناشر و در مجموع با بیش از ۱۳ هزار عنوان کتاب، ۲۵ درصد از حجم نمایشگاه را به خود اختصاص داده بودند.

گام چهارم

در سال ۱۳۷۰ نمایشگاه کتاب با حضور ۱۶۰ ناشر خارجی از کشورهای مسلمان و عرب و ۱۷۰ ناشر از کشورهای اروپایی و آمریکایی به همراه ناشران داخلی با به نمایش گذاشتن ۵۴ هزار عنوان کتاب برگزار شد، نکته جالب توجه در این دوره حجم ۱۲ هزار عنوان کتاب ناشران داخلی و اختصاص یافتن ۴۲ هزار عنوان کتاب به ناشران خارجی بود که فضای کل نمایشگاه را به گونه‌ای جدی، بین‌المللی نشان می‌داد.

گام پنجم

حضور چشمگیرتر ناشران خارجی نسبت به سال گذشته یکی از بهترین شاخصه‌های پنجمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران بود، زیرا در این سال با اضافه شدن ۲۳۵ ناشر به جمع شرکت‌کنندگان خارجی، تعداد آنها به ۵۶۵ ناشر رسید که با همکاری ۴۳۵ ناشر داخلی حجم عنوان‌های کتاب‌های به نمایش گذاشته شده به بیش از ۴۵ هزار عنوان رسید. گفتنی است در این رابطه هر چند تعداد ناشران نسبت به سال گذشته افزایش پیدا کرده بود، ولی تعداد کشورهای شرکت‌کننده از ۳۰ کشور به ۲۶ کشور کاهش یافت.

گام ششم

ششمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران ۱۴ تا ۲۲ اردیبهشت ماه سال ۱۳۷۲ با شرکت ۷۰۰ ناشر و با ۴۲ هزار عنوان کتاب و ۵۰۰ نشر برپا شد. در این دوره از برپایی نمایشگاه کتاب، اختصاص یافتن ۱۶ هزار جلد عنوان کتاب به زبان عربی و کاهش بیش از ۳ هزار عنوان کتاب از مجموع آثار به نمایش درآمده و اضافه شدن بیش از ۱۳۵ ناشر به جمع ناشران سال گذشته از مهمترین اتفاقاتی‌های جشن کتاب بود.

مهران موسوی

این بار هم نمایشگاه کتاب، در محل مصلی تهران برپا شد، و حجم گلایه‌ها و نقدها و اعتراض‌ها، به مراتب بیش از سالیان گذشته بود؛ اما گوش شنوایی که این صداها را بشنود، انگار نایب‌تر از همیشه است؛ شاید داریم عادت می‌کنیم به تکراری و مطلق‌گرایی مدیران فرهنگی مان.

این چند نکته هم به ذهن من رسید:

یکم مکان نمایشگاه: این دیگر «اظهر من الشمس» است که «مصلی»، مکان مناسبی برای برگزاری یک نمایشگاه کتاب نیست؛ چون ظرفیت سالن‌ها، بسیار کمتر از ظرفیت سالن‌های نمایشگاه بین‌المللی (بزرگراه چمران) است و بعضی ناشران، با حدود ده‌هزار جلد کتاب، ناچارند در یک فضای دوازده متری، محصولا تشان را به نمایش بگذارند؛ از طرفی، ساختمان مصلی،

یک ساختمان نیمه‌کاره است و همین نیمه‌کاره بودن، غیر از آن‌که منظره‌ای زشت و رقت‌انگیز را به نمایش می‌گذارد، خطرات جانی‌ای را هم برای بازدیدکنندگان نگون‌بخت، و البته، مسئولان غرفه‌ها به همراه دارد (سازمان آتش‌نشانی اعلام کرد با این وضعیت، ایمنی نمایشگاه را برای سال آینده، تضمین نمی‌کند!)؛ و درست به همین دلیل (نیمه‌کاره بودن ساختمان)، این نمایشگاه از بسیاری از امکانات رفاهی و بهداشتی محروم است (صف‌های طولیل برای مراجعه به دستشویی‌ها که یادتان مانده؟!؛ دلیل دیگر من برای مناسب نبودن مکان نمایشگاه، اینست که اساساً مصلی، کاربرد دیگری دارد و برای برپایی نمایشگاه (اعم از کتاب، پوشاک و...) ساخته نشده است؛ این مکان، برای برگزاری نماز جماعت تاسیس شده است و چگونه برای برپایی یک نمایشگاه، مناسب تشخیص داده می‌شود؟! وقتی نمایشگاه بین‌المللی، با آن همه طنطنه و طمطراق، به دلیل غیر حرفه‌ای بودن اثبارهای نگهداری کتاب و سایر دلایل، مناسب نبود، چگونه مصلی می‌تواند مناسب باشد؟ آیا خبری از امکانات مناسب‌تر از محل قبلی هست؟ آیا خیابان‌های اطراف نمایشگاه کمتر شلوغ می‌شوند؟ آیا آقایان، ترفیخ شدید بزرگراه «رسالت» و خیابان «بهشتی» و «مطهری» را نمی‌بینند؟ آیا ازدحام دیوانه‌کننده در ایستگاه‌های مترو را نمی‌بینند؟

آیا بهتر نیست یک بار برای همیشه، معضل «مکان» نمایشگاه را حل کنیم؟ آیا کشور ما، لیاقت یک مرکز بزرگ و حرفه‌ای فرهنگی را ندارد تا بتواند نمایشگاه کتاب را، بی هیچ دغدغه‌ای برگزار کند و از مخاطبان و مولفان و عاشقان کتاب، میزبانی کند؟

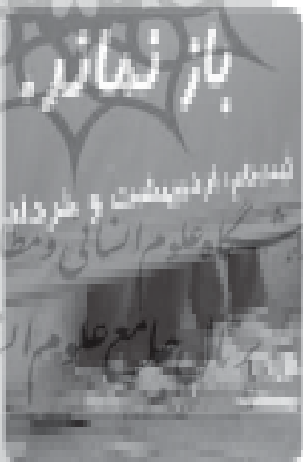
دوم ساختار نمایشگاه: ایده من اینست: «ناشران کودک و نوجوان»، «ناشران دانشگاهی»، «ناشران آموزشی» و «ناشران عمومی و خارجی»، هر کدام جداگانه نمایشگاه داشته باشند؛ شاید این کار از ازدحام بیپوده، بکاهد و از طرفی، به تخصصی‌تر شدن نمایشگاه‌ها کمک کند.

نکته‌ی دیگر، جذابیت بخش‌های جنبی (بخوانید: اصلی) نمایشگاه کتاب است؛ اشتباه نکنید! منظورم از برنامه‌های جنبی، رنگ‌آمیزی صورت کودکان و مسابقه‌ی «تقلید صدا» نیست؛ منظورم برنامه‌های سخن‌رانی نویسندگان و

مترجمان و روشنفکران و جلسه‌های نقد کتاب و گفت‌وگوی اهل قلم با عامه‌ی مردم، و چیزهایی از این دست است... آیا در دو نمایشگاه اخیر، خبری از این برنامه‌ها بود؟! آیا قرار نیست بخشی از قصه‌ی تعامل نویسندگان با مردم، در نمایشگاه کتاب رخ دهد؟ آیا با حذف این برنامه‌ها، نمایشگاه، هرچه بیشتر، به یک فروشگاه عظیم و بی‌دروپیکر شبیه نمی‌شود؟

از دو نکته‌ی قبل، این طور نتیجه‌گیری می‌کنم: نمایشگاه کتاب را تجزیه کنیم تا به شکل تخصصی برسیم؛ در هر حوزه هم، می‌توانیم از آرای مولفان و نویسندگان همان حوزه استفاده کنیم... مثلاً، با برپایی نمایشگاه تخصصی کتاب «کودکان و نوجوانان» (علاوه بر اینکه چهره‌ی کودکان را رنگ‌آمیزی می‌کنیم!) جلسه‌های نقد و بررسی (مثلاً با عنوان «آسیب‌شناسی ادبیات کودک در ایران» برگزار کنیم و... با این تفکیک، برنامه‌های جنبی هم رنگ خواهند گرفت و حوصله و دقت و انگیزه‌ی افزون‌تری برای بررسی و نقد و وااکاوی چیزها خواهیم داشت؛ به دور از جنجال و هیاهو.

و نکته‌ی آخر: در مورد جمع‌آوری کتابی که از سوی وزارت «فرهنگ و ارشاد اسلامی» مجوز نشر و پخش دارد، عقلانی به نظر می‌رسد؟! جمع‌آوری پوستر نویسندگان چه معنایی را می‌دهد؟ آیا این‌گونه رفتارها، به وجهه‌ی فرهنگی نمایشگاه، ضربه نمی‌زند؟

گام هفتم

مهمترین و ارزشمندترین حرکت انجام شده در هفتمین گام از نمایشگاه، جایگزین شدن روش فروش مستقیم به جای سیستم ثبت سفارش در فروش کتاب خارجی بود. در این زمان بیش از نصف آثار به نمایش درآمده را کتاب‌های خارجی به خود اختصاص داده بود که در این میان ۱۲ هزار عنوان به زبان عربی و ۲۳ هزار عنوان کتاب به لاتین و دیگر زبان‌های مختلف اختصاص یافت و ۲۵ هزار عنوان کتاب دیگر کتاب‌های فارسی بودند. در این دوره ۵۲۰ موسسه انتشاراتی در کنار دیگر موسسات داخلی آمار ناشران نمایشگاه هفتم را به ۱۲۰۰ ناشر رسانده بودند.

گام هشتم

۲۶ اردیبهشت تا ۵ خرداد ۱۳۷۴ زمانی بود که تهران شاهد بزرگترین رخداد فرهنگی کشور بود و در آن ایام، نمایشگاه در ۴ سالن متفاوت با به نمایش درآوردن کتاب‌هایی از ۳۸ کشور جهان برگزار شد، در این دوره ۹۰ ناشر عرب در کنار ۳۸۰ ناشر اروپایی و با همراهی بیش از ۱۰۰۰ ناشر ایرانی شکوهی از نمایش ۷۰ هزار عنوان کتاب را خلق کردند.

گام نهم

کاهش حضور ۱۱ کشور از جهان در نهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران شاید یکی از مهمترین رخدادهای این نمایشگاه بود که در این راستا بیش از ۵۰ ناشر به جمع ناشران عرب افزوده و تقریباً ۱۵۰ ناشر از جمع ناشران لاتین کاسته شد که در مجموع تعداد عنوان‌های به نمایش درآمده خارجی در نمایشگاه نهم به ۷۲ هزار عنوان رسید.

گام دهم

بار دیگر کاهش تعداد کشورهای شرکت‌کننده در نمایشگاه بین‌المللی کتاب، یکی از مهمترین مسائلی بود که در پایان دهه اول عمر این رخداد بزرگ فرهنگی مشاهده شد. در پی آن ۲۸ کشور با مشارکت ۳۶۰ ناشر در کنار دیگر ناشران داخلی نمایشگاه بین‌المللی کتاب را برگزار کردند.

گام یازدهم

یازدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، در ۱۸ اردیبهشت ۱۳۷۷ با حضور ۳۴۵ موسسه انتشاراتی از ۲۱ کشور جهان و ۱۲۰۰ ناشر داخلی برگزار شد.

گام دوازدهم

این دوره از جشن کتاب ۱۷۵ ناشر لاتین از ده کشور آمریکا، انگلیس، سوئیس، فرانسه، هلند، اسپانیا، کانادا، قبرس، سنگاپور و هند با ۳۱ هزار عنوان کتاب و ۱۱۰ ناشر عربی از یازده کشور با ۲۰ هزار عنوان کتاب و مشارکت ۱۰۰۰ ناشر ایرانی با ۳۰ هزار عنوان کتاب برگزار شد. در این دوره از نمایشگاه

بین‌المللی کتاب تهران ۶ سیاست کلی رعایت صرفه‌جویی، حفظ شور و نشاط، کم کردن نقش ارز، ارتقای کیفیت، واگذاری بخش‌های مختلفی از نمایشگاه و تسهیل در گردش کار نمایشگاه در دستور کار قرار گرفت. یکی از مهمترین دستاوردهای تشکیلاتی نمایشگاه دوازدهم، تدوین جدول‌های زمانی در امور اجرایی همراه با شرح وظایف تعیین شده و لحاظ کردن دستورالعملها بود که در نهایت منجر به اتخاذ تصمیم‌گیری به جای سلاقی شخصی در بخش‌های مختلف آن منجر شد.

گام سیزدهم

افزایش حجم عنوان‌های کتب ارایه شده در این دوره به ۵۰ هزار عنوان در بخش خارجی و مشارکت ۳۵ کشور جهان از خصوصیات جالب توجه نمایشگاه سیزدهم بود که در پی آن کشور آلمان با ۱۵ ناشر جایگاه مناسبی را در میان ۴۳۰ ناشر خارجی به خود اختصاص داده بود.

گام چهاردهم

در سال ۱۳۷۹ و با برگزاری چهاردهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران تعداد کشورهای شرکت‌کننده به رقم ۲۲ رسید که در این رابطه کشورهای عربی نصف حاضران و بقیه به دیگر کشورهای اروپایی و آمریکایی اختصاص داشت، در این دوره ۵۲ هزار عنوان کتاب در بخش ارزی و حدود ۱۵ هزار عنوان اثر در بخش ریالی عرضه شد. همچنین توزیع زودتر جزوه‌ها و مقررات و دعوت‌نامه‌ها برای ناشران خارجی نسبت به دوره قبل، موجب شد برنامه‌ریزی دقیق‌تری نسبت به گذشته به عمل آید و در پی آن می‌توان حضور تعداد بیشتر ناشران از کشورهای مختلف جهان را مهمترین دستاورد این دوره از جشن کتاب نامید، که همین نکته باعث شد تا با حضور ۹۳ ناشر جدید در حوزه لاتین ۳۰ درصد در حوزه عربی ۲۰ درصد افزایش مشاهده شود.

گام پانزدهم

شاید اگر نمایشگاه پانزدهم را آغاز نگاه حرفه‌ای به این مسئله بنامیم، سخن به گزاف نگفته باشیم، زیرا اطلاع‌رسانی کتاب‌ها و ناشران، امکان جست‌وجوی دقیق کتاب‌ها، خبررسانی در لحظه به سه زبان فارسی، عربی و انگلیسی، آغاز به کار پایگاه رسمی اطلاع‌رسانی اینترنتی نمایشگاه تحقق پیدا کرد. این در حالی بود که ارزشیابی کمی و کیفی کتاب‌ها و اجرای قوانین و مقررات توسط کمیته نظارت و ارزشیابی، پیش از آغاز نمایشگاه در دستور کار قرار گرفت و بررسی‌ها بر ۴ پایه حدود قانونی نشر (محتوایی)، سال نشر یا مرجع بودن نسخه‌های مصوب در کمیته نظارت و ارزشیابی (کیفی) و قیمت پشت جلد کتاب (کمی) جایگاه علمی کتاب و بنیه مالی خریداران (ارزشیابی قیمت) مورد ارزشیابی قرار گرفت.

گام شانزدهم

کتاب، کودک و خانواده شعار شانزدهمین جشن بین‌المللی کتاب تهران در ۱۲ تا ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۸۲ بود که براساس آن تمامی سیاست‌های راهبردی، برنامه‌های نمایشگاه با نگاه تعالی هدف در نظر گرفته شده تبیین شد. براساس آمار منتشر شده از سوی مدیریت نمایشگاه در این دوره، که همراه با هفتمین نمایشگاه مطبوعات برگزار شد، ۱۲۰ هزار عنوان کتاب چاپ اول داخلی و فارسی و ۵۰ هزار عنوان کتاب‌های عربی و لاتین توسط ۱۹۰۰ ناشر داخلی و ۱۱۰۰ ناشر خارجی از ۳۵ کشور جهان عرضه شد.

گام هفدهم

افزایش ۱۱ هزار و ۳۶۶ عنوان کتاب و ۲۷۴ ناشر داخلی، ۱۰۰ ناشر خارجی، ۱۱ کشور، ۴۰۰ محصول الکترونیکی، ۱۳۰ ناشر کتاب‌های الکترونیکی از مهمترین افتخارات گام هفدهم کتاب در سال ۱۳۸۳ بود.

گام هجدهم

هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با حضور ۲ هزار و ۷۵۰ ناشر داخلی و خارجی و با ارایه بیش از ۲۲۲ هزار عنوان کتاب در موضوعات مختلف از ۱۴ اردیبهشت ماه ۸۴، ده روز کاری سخت و فشرده را سپری کرد. در بخش ناشران داخلی ۱۸۱۸ ناشر به صورت مستقل و نمایندگی، ۹۶ هزار عنوان کتاب در موضوعات دین، فلسفه، علوم خاص، تاریخ، سیاست، فرهنگ و... را به مخاطبان ارایه کردند، در حوزه ناشران خارجی نیز ۵۱ کشور جهان با حضور ۷۵۶ ناشر بیش از ۱۲۶ هزار عنوان کتاب منتشر شده در سال‌های ۲۰۰۴ و ۲۰۰۵ را در معرض دید علاقه‌مندان قرار دادند. نمایش ۲۵۰۰ کتاب در رابطه با شخصیت حضرت فاطمه زهرا (س)، برپایی جشنواره ملی اینترنتی خلیج فارس، نشست‌های تخصصی با نویسندگان و صاحب‌نظران، ارایه کارنامه ۲۶ ساله نشر ایران، مسابقات متنوع کتاب و کتاب‌خوانی، نمایشگاه و... از مهمترین بخش‌های این نمایشگاه بود.

گام نوزدهم

تبلور افزایش چشمگیر ناشران خارجی و شرکت بیش از ۹۲۵ ناشر از ۶۶ کشور در دو بخش ارزی و ریالی در نوزدهمین جشن با شکوه کتاب، گویای این حقیقت بود که نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در تقویم فرهنگی جهان جایگاه ارزشمندی را به دست آورده است. در بخش داخلی نمایشگاه هزار و ۳۰۳ ناشر تهرانی و ۵۰۶ ناشر شهرستانی با ارایه ۱۲۳ هزار عنوان کتاب چاپ اول و کتاب‌های دوسال چاپ در حوزه‌های مختلف و در مساحتی بالغ بر ۱۶ هزار مترمربع به نمایش گذاشتند. در بخش خارجی نیز حضور چشمگیری مشاهده شد و ۹۲۵ ناشر خارجی با ارایه بیش از ۱۵۰ هزار عنوان کتاب از ۶۶ کشور جهان در مساحتی بالغ بر ۲۴ هزار مترمربع به ارایه جدیدترین آثار منتشر شده در حوزه‌های مختلف کاربردی و روانشناسی و فلسفه و... پرداختند. این در حالی بود که در حوزه نشر الکترونیک نیز ۱۶۰ ناشر در هفتمین سال برپایی جشن

ناشران الکترونیک بیش از ۴ هزار عنوان محصول رادرفضایی به مساحت هزار مترمربع به نمایش گذاشتند، بخش فعالیت‌های جنبی نمایشگاه با محوریت پیامبر اعظم (ص) نیز با اجرای مجموعه برنامه‌های متنوع در فضای بالغ بر ۲ هزار و ۸۵۰ مترمربع از جالب‌ترین و پرمخاطب‌ترین بخش‌های نمایشگاه کتاب بود. در این دوره از جشن کتاب ایران، اتحادیه تعاونی‌های ناشران امور اجرایی اعم از ثبت‌نام، غرفه‌بندی، آماده‌سازی سالن‌ها، بخش ناشران داخلی را برعهده داشت.

و اما تغییر

از سال ۱۳۸۲ که محمود احمدی‌نژاد قصد خود را مبنی بر تغییر مکان برگزاری نمایشگاه کتاب اعلام کرد، چند سالی طول کشید تا این امر محقق شود. چرا که در آن زمان وزارت بازرگانی و مجموعه دولت سخت در برابر این تصمیم مقاومت کردند و احمدی‌نژاد نتوانست کاری از پیش ببرد. اما بعد از انتخابات ریاست جمهوری سال ۸۴ و به قدرت رسیدن احمدی‌نژاد، وی بهترین فرصت برای جامه عمل پوشاندن به خواسته دیرین خود را یافت و درصدد تغییر نمایشگاه کتاب برآمد؛ کاری که در نوزدهمین دوره نمایشگاه اتفاق نیفتاد اما احمدی‌نژاد در مراسم افتتاحیه دوره نوزدهم به وزارتخانه‌های تحت امر خود حکم کرد که: از سال آینده، نمایشگاه کتاب باید در جای وسیع‌تر و بهتری برگزار شود؛ چون اگر در این محل برگزار شود، یا من شرکت نمی‌کنم، یا شما نیستید و چون زور من بیشتر است، شما حضور نخواهید داشت.

و این گونه بود که بحث تغییر مکان نمایشگاه وارد مرحله تازه‌ای شد و با وجود مخالفت صریح شهردار تهران و حتی رییس مجلس این امر به مانند دیگر خواسته‌های رییس‌جمهور اصول‌گرا، محقق شد و بیست‌مین و یکمین دوره نمایشگاه کتاب تهران در مصلی برگزار شد. اما این تغییر به راحتی صورت نگرفت، چرا که در هنگام قطعی شدن بحث تغییر، تعداد زیادی از ناشران داخلی اعلام کردند که در نمایشگاه شرکت نمی‌کنند، اما ضیافت شام وزارت ارشاد نقطه پایان اعتراض ناشران بود. اما در هنگام آماده‌سازی غرفه‌ها برای برگزاری بیست‌مین نمایشگاه کتاب، باران خسارت زیادی به ناشران زد و مشکلات عدیده‌ای را به وجود آورد. اضافه کنید به اینها کمبود سرویس‌های بهداشتی و فضای کم مصلی را که نارضایتی اغلب بازدیدکنندگان از مکان جدید را موجب شده است. علاوه بر این مدیریت ضعیف این دوره‌ها باعث شبیه شدن هر چه بیشتر نمایشگاه کتاب به فروشگاه کتاب شده است چرا که در مکان قبلی برگزاری، مکان‌های زیادی برای استراحت و گفت‌وگوی بازدیدکنندگان وجود داشت اما در مکان جدید جا برای ناشران نیز به قدر کافی وجود ندارد. اطلاع‌رسانی و نقشه‌های راهنما نیز چندان جایی در برنامه‌های برگزارکنندگان دوره‌های اخیر نداشته است، کمبود سطل زباله و عدم وجود سیستم‌های ایمنی نیز باید به تمامی مشکلات فوق افزوده شود.